

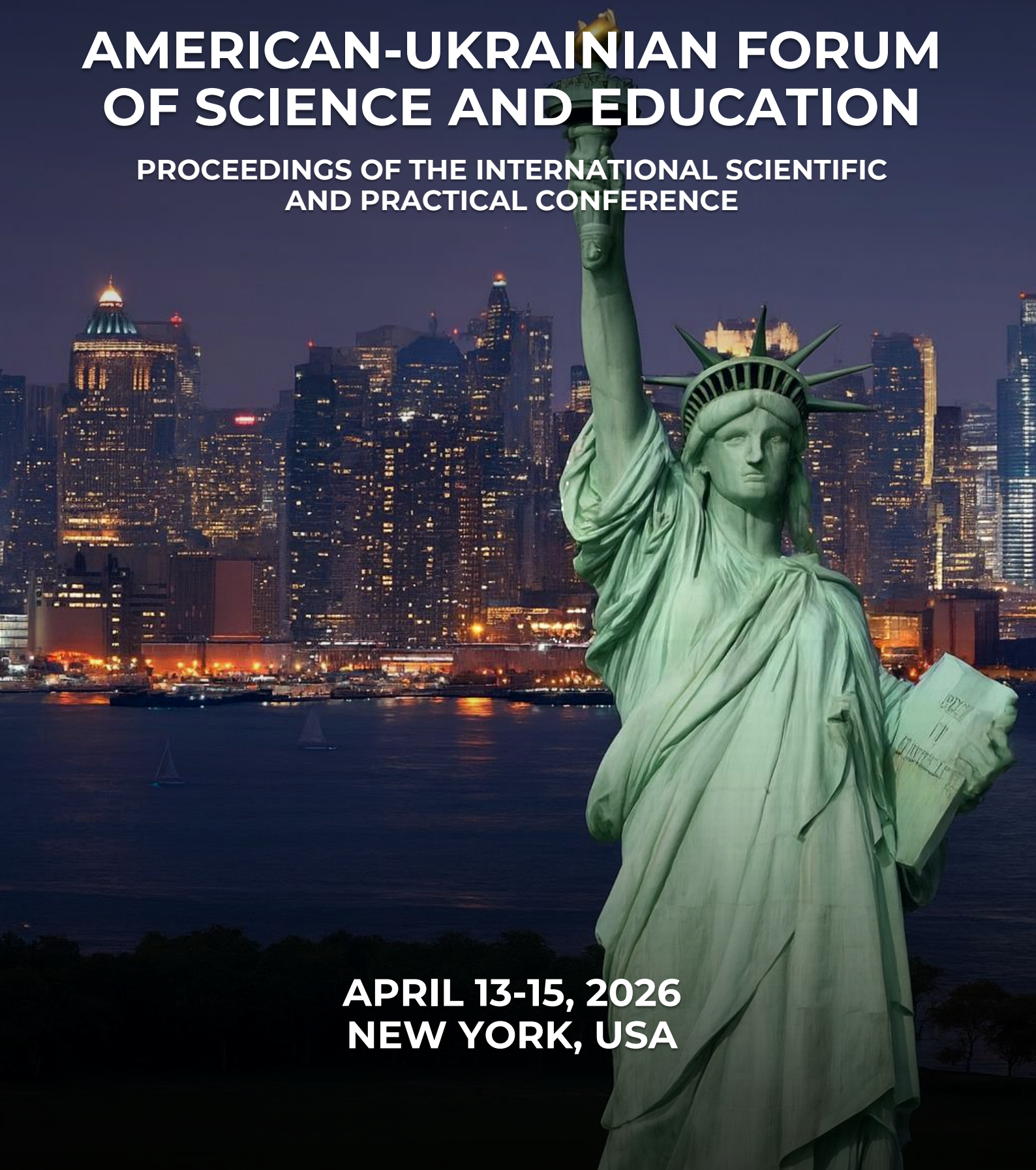

INFORMATION PLATFORM "CENTER FOR INNOVATIVE THINKING"
UKRAINIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC STRATEGIES
EUROPEAN UNION RESEARCH DEPARTMENT
SCIENTIFIC AND PUBLISHING CENTER "PROGRESS"

AMERICAN-UKRAINIAN FORUM OF SCIENCE AND EDUCATION

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

APRIL 13-15, 2026
NEW YORK, USA

INFORMATION PLATFORM "CENTER FOR INNOVATIVE THINKING"
UKRAINIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC STRATEGIES
EUROPEAN UNION RESEARCH DEPARTMENT
SCIENTIFIC AND PUBLISHING CENTER "PROGRESS"

AMERICAN-UKRAINIAN FORUM OF SCIENCE AND EDUCATION

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

April 13-15, 2026

New York, USA

This edition was approved for publication on April 29, 2026.

Published in A4 format online on website:

<https://naukainfo.com/conference?id=114>

Publisher: Sole proprietor Soloviov O. V. Certificate of registration in the State Register of Publishers, Manufacturers, and Distributors of Publishing Products series DK № 8227, dated April 23, 2025.

New York, USA
2026

UDC 001.3-048.35:0/9](06)

Proceedings of the International scientific and practical conference “American-Ukrainian Forum of Science and Education” (April 13-15, 2026) / Publisher website: www.naukainfo.com. – New York, USA, 2026. - 235 p.

ISBN 978-617-8680-59-6

<https://doi.org/10.64828/conf-114-2026>

The recommended citation for this publication is:

Shevchenko T. G. Research into the specifics of the development of performing arts in Ukraine under martial law // American-Ukrainian Forum of Science and Education : proceedings of the International scientific and practical conference (April 13-15, 2026). – New York, USA : naukainfo.com, 2026. - Pp. 15-21. - URL: <https://naukainfo.com/conference?id=114>

Editor

Soloviov O. V.

*M.Sc.Ed., M.P.A., Hon. PhD, Academic Advisor,
Head of the European Union Research Department,
Ukrainian Institute of Scientific Strategies*

The collection of scientific articles is a scientific and practical publication that includes research papers by students, postgraduate students, Candidates and Doctors of Sciences, researchers, and practitioners from Ukraine, Europe, neighboring countries, and beyond. The articles reflect studies of processes and changes in the structure of modern science. This collection is intended for students, postgraduate and doctoral candidates, educators, researchers, practitioners, and all those interested in current trends in the development of modern science.

E-mail: journal@naukainfo.com

Publisher website: <https://www.naukainfo.com>

© Publisher website: naukainfo.com, 2026

© Ukrainian Institute of Scientific Strategies (UISS), 2026

© All authors, 2026

TABLE OF CONTENTS

ECONOMIC THEORY, MACRO- AND REGIONAL ECONOMY

1. *Hennadii Dmytrenko, Maksym Drozach* 6
CAN THE PHILOSOPHY OF HUMAN-CENTEREDNESS BECOME A
UNIFYING IDEOLOGY OF UKRAINE'S DEVELOPMENT?
2. *Боришук Євген Михайлович* 14
ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ
ПОТЕНЦІАЛУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
3. *Боришук Євген Михайлович* 17
ОСВІТА ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

FINANCE AND BANKING; TAXATION, ACCOUNTING AND AUDITING

4. *Radionov Yurii Denysovych* 23
CURRENT REFORMS IN UKRAINE

MARKETING AND LOGISTICS ACTIVITIES

5. *Нестерчук Надія Валеріївна* 34
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ
ІНСТРУМЕНТІВ У РОЗВИТКУ ФРАНЧАЙЗИНГОВИХ МЕРЕЖ

MANAGEMENT, PUBLIC ADMINISTRATION AND GOVERNANCE

6. *Карачина Н.П., Кошовий В.В.* 40
ЕВОЛЮЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ
РОЗВИТКОМ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ
7. *Луценко Григорій Васильович, Матюхіна Дар'я Анатоліївна* 49
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ
ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКИХ
ОБ'ЄДНАНЬ

AGRICULTURAL SCIENCES AND FOOD

8. *Дудка Єлизавета Олександрівна, Лагута Андрій Іванович* 56
ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ГРИБІВ В УМОВАХ ЗАКРИТОГО
ГРУНТУ
9. *Бондаренко Роман Олександрович* 61
ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПРОДУКТИ БДЖІЛЬНИЦТВА ЯК
ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

VETERINARY SCIENCES

10. *Кульбако Олександр Вікторович* 67
ГЕМОПОЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ
АЗОТИСТОГО ОБМІНУ У КУРЕЙ-НЕСУЧОК ЗА УМОВ
НУТРИЄНТНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ХЕЛАТАМИ МЕТАЛІВ

CHEMISTRY, CHEMICAL AND BIOENGINEERING

11. *Кичкирук Ольга Юрійвна, Яремчук Дмитро Сергійович* 79
МОДИФІКОВАНІ КРЕМНЕЗЕМНІ СОРБЕНТИ ДЛЯ
КОНЦЕНТРУВАННЯ ІОНІВ МІДІ (II)

ECOLOGY AND ENVIRONMENTAL PROTECTION TECHNOLOGIES

12. *Гаріджук Світлана Васиївна* 82
ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТРОДУКЦІЇ ORIGANUM VULGARE L.
ШЛЯХОМ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН ІЗ САДЖАНЦІВ ТА
ОЦІНКА ЇХ АДАПТАЦІЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ У НОВИХ
ЕКОЛОГІЧНИХ УМОВАХ

COMPUTER AND SOFTWARE ENGINEERING

13. *Кузьмич Олег Миколайович, Сенів Максим Михайлович* 88
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КУМУЛЯТИВНОЇ ТА ІЗОЛЬОВАНОЇ
СТРАТЕГІЙ РОЗПОДІЛУ ШАРІВ МОДЕЛІ ТЕСТУВАННЯ
“ПЕНТАГОН” В CI/CD

PHILOSOPHY AND POLITICAL SCIENCE

14. *Шановалова Алла Миколаївна* 94
PR-СТРАТЕГІЇ У КОНТЕКСТІ МАЙБУТНІХ ВИБОРІВ:
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
15. *Кондратик Ольга Васиївна* 103
ФРАГМЕНТАЦІЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ В УМОВАХ
ЦИФРОВОЇ ВІЙНИ: МІЖ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА МАНІПУЛЯЦІЄЮ

PEDAGOGY AND EDUCATION

16. *Lichman Lada Yuriivna, Shevchenko Liudmyla Hryhorivna,
Mykhailenko Lorena Anatoliivna, Kositska Olga Mykhailivna* 118
BUILDING HEALTHCARE PHD STUDENTS' COMMUNICATIVE
COMPETENCE (TEACHING EXPERIENCE)
17. *Войтевич Тетяна Олександрівна* 125
ОСВІТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ
АДАПТАЦІЇ
18. *Якименко Світлана Іванівна* 130
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО СВІТОБАЧЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

19. *Москаленко Лариса Михайлівна, Грішко Наталя Сергіївна* 142
СПІВПРАЦЯ В СИСТЕМІ «ЛІЦЕЙ-ЗВО» - ОСНОВА
ПОДАЛЬШОГО УСПІХУ В УМОВАХ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ВПРОДОВЖ ДОРΟΣЛОГО ЖИТТЯ
20. *Боганча Марина Олександрівна* 152
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ РОЛІ ВИКЛАДАЧА В
УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ДИСТАНЦІЙНО-ЗМІШАНОГО
НАВЧАННЯ

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

21. *Слива Людмила Михайлівна* 157
ЕФЕКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ З ВАЖКОФИХОВУВАНИМИ
ПІДЛІТКАМИ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ
22. *Лисенкова Ірина Петрівна, Нікуліна Анна Олексіївна* 168
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ СИНДРОМУ ЖЕРТВИ
У ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH

23. *Єгорова Анастасія Денисівна, Сідорук Андрій Олександрович* 172
ТРАВМАТИЧНІ УШКОДЖЕННЯ ЗУБІВ І ЩЕЛЕП У
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ ТА
НАДАННЯ ДОПОМОГИ НА ЕТАПАХ МЕДИЧНОЇ ЕВАКУАЦІЇ
24. *Siemierenko Tetiana Viktorivna, Tsurkalenko Valeria Andriivna* 180
PECULIARITIES OF THE INSULIN RESISTANCE IMPACT ON THE
BRAIN
25. *Кравець Ольга Вікторівна, Седінкін Владислав Анатолійович,
Єхалов Василь Віталійович* 185
АНЕСТЕЗІОЛОГІЧНІ ТА ХІРУРГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, ЩО
ПОВ'ЯЗАНІ З ПАТОЛОГІЄЮ ШКТ У ВЖИВАЧІВ КАНАБІСУ

PHYSICAL EDUCATION, SPORTS AND PHYSICAL THERAPY

26. *Головаха Максим Леонідович, Бобир Дар'я Олександрівна* 194
ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПТИМІЗОВАНОЇ ПРОГРАМИ ФІЗИЧНОЇ
ТЕРАПІЇ ДЛЯ ПАЦІЄНТІВ З НАСЛІДКАМИ
ВНУТРІШНЬОСУГЛОБОВИХ ПЕРЕЛОМІВ ДИСТАЛЬНОГО
ВІДДІЛУ ВЕЛИКОГОМІЛКОВОЇ КІСТКИ

PHARMACY AND PHARMACOTHERAPY

27. *Кравець Оксана* 199
ЗАСТОСУВАННЯ КАНАБІНОЇДІВ ПРИ СТРЕСІ
28. *Александрова Олександра Ігорівна, Колесник Елла Вячеславівна* 203
ТАНІНИ КОМПЛЕКСНОГО ЕКСТРАКТУ НА ОСНОВІ
CALENDULA OFFICINALIS, GLYCYRRHIZA GLABRA TA
SYZYGIUM AROMATICUM

ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION

29. ***Kucher Myroslava Olehivna*** 207
MODERN MECHANISMS FOR IMPROVING STATE POLICY IN THE
FIELD OF ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION OF UKRAINE
UNDER WARTIME CONDITIONS

CULTURE AND ARTS

30. ***Демидова Віола Григорівна*** 212
КОМПОНЕНТИ ЗВУКОВИБУДУВАННЯ У ФОРТЕПІАННІЙ
КУЛЬТУРІ
31. ***Білозуб Людмила Миколаївна, Осадчий Віктор Володимирович*** 216
ТРАНСФОРМАЦІЯ ДИЗАЙНУ ВИДАННЯ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ІНТЕГРАЦІЯ ТИПОГРАФІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
32. ***Станичнов Олег Олегович, Деркач Микола Іванович*** 224
ФІЛОСОФІЯ ЖИТТЯ У ТВОРЧОСТІ ЯЦЕКА МАЛЬЧЕВСЬКОГО:
СИМВОЛІЗМ ТА КОМПОЗИЦІЙНА СТРУКТУРА

**SPECIAL THANKS FOR ACTIVE PARTICIPATION IN THE
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE ARE EXTENDED
TO THE FOLLOWING PARTICIPANTS:**

***Inna Fryha, Kolesova Olena, Vilena Voronova, Viktoriia Sudakova,
Polyakh Oleksandr***

Якименко Світлана Іванівна

доктор педагогічних наук

Національний університет кораблебудування

імені Адмірала Макарова

м. Миколаїв, Україна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СВІТОБАЧЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті розкрито психолого-педагогічні особливості формування національного світобачення дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Проаналізовано вікові закономірності розвитку особистості, визначено роль освітнього середовища у формуванні національної ідентичності, громадянської свідомості та ціннісних орієнтацій. Обґрунтовано значення наступності між дошкільною та початковою освітою, а також визначено ефективні методи і форми педагогічного впливу.

Ключові слова: національне світобачення, дошкільний вік, молодший шкільний вік, національно-патріотичне виховання, наступність освіти, громадянська свідомість, педагогічні умови.

Сучасні трансформаційні процеси в українському суспільстві, зумовлені глибокими соціально-політичними змінами, воєнними викликами та необхідністю консолідації нації, актуалізують проблему формування національного світобачення підростаючого покоління як одного з ключових чинників становлення громадянського суспільства та зміцнення державності. В умовах зростання інформаційних впливів, глобалізаційних процесів і переосмислення національної ідентичності особливого значення набуває

виховання особистості, здатної до усвідомлення своєї належності до українського народу, прийняття його цінностей і активної участі в суспільному житті.

У цьому контексті особливої ваги набуває виховання дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку, оскільки саме цей віковий період є сенситивним для формування базових світоглядних установок, морально-етичних норм і ціннісних орієнтацій особистості. Психологічні особливості розвитку дитини на цьому етапі зумовлюють її підвищену сприйнятливність до соціокультурних впливів, що створює сприятливі умови для цілеспрямованого формування національного світобачення.

Психолого-педагогічні дослідження засвідчують, що в цей період відбувається інтенсивне засвоєння соціального досвіду, формуються первинні уявлення про суспільство, культуру, традиції та національні символи, що закладає підґрунтя для подальшого розвитку національної самосвідомості [1, с. 45]. Саме в цей час дитина починає усвідомлювати свою належність до певної соціальної спільноти, опановує елементарні норми поведінки, прийняті в суспільстві, та формує емоційно-ціннісне ставлення до явищ навколишньої дійсності.

Водночас зазначений віковий період характеризується активним розвитком пізнавальної діяльності, мовлення, уяви та емоційної сфери, що забезпечує можливість інтеграції знань і досвіду в цілісну систему уявлень про світ. У цьому контексті особливо важливим є створення педагогічно доцільного освітнього середовища, яке сприятиме гармонійному поєднанню когнітивного, емоційного та діяльнісного компонентів розвитку особистості.

Таким чином, старший дошкільний і молодший шкільний вік виступають ключовими етапами формування національного світобачення, що потребує цілеспрямованого педагогічного впливу, спрямованого на розвиток національної самосвідомості, громадянських якостей і ціннісних орієнтацій особистості.

Водночас формування національного світобачення розглядається як багатовимірний процес, що охоплює когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий компоненти, взаємодія яких забезпечує становлення цілісної особистості. Саме тому особливої актуальності набуває створення педагогічно доцільного освітнього середовища, яке сприятиме інтеграції знань, цінностей і практичного досвіду дітей, забезпечуючи їхню готовність до подальшої соціалізації та громадянської самореалізації.

Отже, старший дошкільний і молодший шкільний вік виступають ключовими етапами формування національного світобачення, що потребує цілеспрямованого педагогічного впливу, спрямованого на розвиток національної самосвідомості, громадянських якостей і ціннісних орієнтацій особистості. У зв'язку з цим виникає необхідність більш глибокого теоретичного осмислення структури та механізмів формування національного світобачення як цілісного педагогічного феномена.

Водночас формування національного світобачення розглядається як складний, багатовимірний і динамічний процес, що охоплює взаємопов'язані когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий компоненти, взаємодія яких забезпечує становлення цілісної особистості. Когнітивний компонент передбачає засвоєння системи знань про національну культуру, історію, традиції та соціальні норми; емоційно-ціннісний — формування позитивного ставлення до Батьківщини, почуття гордості за свій народ і усвідомлення значущості національних цінностей; поведінковий — реалізується у практичній діяльності, що відображає готовність дитини діяти відповідно до засвоєних норм і ціннісних орієнтацій [2; 3].

Саме тому особливої актуальності набуває створення педагогічно доцільного освітнього середовища, яке сприятиме інтеграції знань, цінностей і практичного досвіду дітей, забезпечуючи їхню готовність до подальшої соціалізації та громадянської самореалізації. Таке середовище має бути орієнтованим на активну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, забезпечувати емоційно насичений зміст, опиратися на національно-культурний контекст і

передбачати використання різноманітних форм діяльності, що стимулюють пізнавальну активність і особистісний розвиток дитини [3; 5].

Водночас логічним продовженням розгляду окресленої проблематики є аналіз психолого-педагогічних особливостей формування національного світобачення на різних вікових етапах розвитку дитини, що дозволяє конкретизувати зміст і методи педагогічного впливу в умовах дошкільної та початкової освіти.

Таким чином, проблема формування національного світобачення дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку потребує комплексного наукового осмислення з урахуванням сучасних суспільних викликів, що зумовлює необхідність удосконалення змісту, форм і методів освітньо-виховної роботи на зазначених етапах розвитку особистості. Особливої актуальності набуває впровадження системного підходу до організації освітнього процесу, який забезпечує інтеграцію когнітивного, емоційно-ціннісного та діяльнісного компонентів розвитку дитини.

Водночас важливим є переосмислення традиційних педагогічних практик і орієнтація на використання інноваційних технологій, інтерактивних форм і методів навчання та виховання, що сприяють активному залученню дітей до пізнавальної та соціально значущої діяльності. Це дозволяє не лише підвищити ефективність освітнього процесу, а й забезпечити формування стійких ціннісних орієнтацій, національної самосвідомості та громадянської відповідальності.

Отже, подальше дослідження окресленої проблематики доцільно спрямувати на виявлення психолого-педагогічних особливостей формування національного світобачення дітей різних вікових груп, а також на обґрунтування ефективних педагогічних умов і моделей його реалізації в сучасному освітньому середовищі.

Наукові дослідження засвідчують, що національне світобачення формується як складне інтегративне утворення, яке охоплює взаємопов'язані когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий компоненти, що в сукупності

забезпечують цілісне сприйняття особистістю соціокультурної реальності. Когнітивний компонент відображає систему знань про національну культуру, історію, традиції, мову та символіку, які становлять основу для усвідомлення дитиною своєї належності до певної соціокультурної спільноти; емоційно-ціннісний компонент визначає ставлення дитини до Батьківщини, її народу та культурної спадщини, формуючи почуття гордості, поваги й причетності; поведінковий компонент проявляється у практичній діяльності, соціальній взаємодії та готовності діяти відповідно до засвоєних норм і цінностей [2, с. 78; 3].

Взаємодія зазначених компонентів забезпечує не лише накопичення знань, а й їх трансформацію у стійкі переконання, ціннісні орієнтації та моделі поведінки, що визначають характер соціальної активності особистості. Саме завдяки цьому національне світобачення набуває ознак цілісності, системності та динамічності, виступаючи важливою складовою загального світогляду дитини.

Водночас ефективність формування кожного з компонентів значною мірою залежить від організації освітнього процесу, узгодженості його змісту з віковими особливостями дітей та використання педагогічних підходів, спрямованих на інтеграцію пізнавальної, емоційної та діяльнісної сфер розвитку особистості.

У працях учених підкреслюється, що саме в дитячому віці відбувається інтенсивне засвоєння культурних норм, традицій, мови та соціального досвіду, які визначають подальший розвиток особистості та формування її світоглядних орієнтирів [2, с. 78; 1]. Цей процес супроводжується активним становленням пізнавальної, емоційної та соціальної сфер дитини, що забезпечує її включення в систему суспільних відносин і культурних практик.

У зазначений період дитина активно включається у процес соціалізації, що передбачає не лише засвоєння соціальних норм і правил поведінки, а й формування первинних уявлень про національну належність, культурну ідентичність і соціальні ролі. Важливо, що ці уявлення мають переважно

емоційно-образний характер і закріплюються через безпосередній досвід взаємодії з оточуючим середовищем, що зумовлює необхідність цілеспрямованого педагогічного супроводу цього процесу.

Саме тому формування національного світобачення на ранніх етапах онтогенезу має визначальний вплив на подальше становлення громадянської свідомості, моральних переконань і ціннісних орієнтацій особистості. Від якості організації освітньо-виховного процесу на цьому етапі залежить рівень сформованості національної ідентичності, соціальної активності та готовності особистості до відповідальної участі в суспільному житті.

Старший дошкільний вік характеризується інтенсивним розвитком емоційної сфери, образного мислення, уяви та здатності до наслідування, що створює сприятливі передумови для формування первинних уявлень про Батьківщину, національну культуру, традиції та соціальні норми поведінки. У цей період дитина активно засвоює цінності через емоційно насичені образи, символи та різноманітні види діяльності, що зумовлює провідну роль емоційно-ціннісного компонента у структурі національного світобачення [1; 2].

Психолого-педагогічні дослідження свідчать, що в дошкільному віці формування світоглядних уявлень відбувається переважно через чуттєвий досвід, безпосереднє сприйняття та емоційне переживання явищ навколишнього світу, що забезпечує глибше засвоєння соціокультурних норм і цінностей [1; 3]. Саме тому важливого значення набуває використання таких форм і методів роботи, які забезпечують активне залучення дітей до пізнавальної діяльності, сприяють розвитку їхньої уяви, емоційної чутливості та здатності до співпереживання.

У цьому контексті доцільним є застосування ігрових, художньо-естетичних, інтерактивних і народознавчих форм роботи, зокрема казок, легенд, народних ігор, театралізованої діяльності, музично-ритмічних вправ, які сприяють формуванню позитивного емоційного ставлення до національних цінностей та закріпленню їх у свідомості дитини [2; 3]. Водночас важливим є створення педагогічно доцільного середовища, що забезпечує інтеграцію знань,

емоцій і практичного досвіду, формуючи основу для подальшого розвитку національної самосвідомості.

Таким чином, старший дошкільний вік виступає фундаментальним етапом формування національного світобачення, що потребує цілеспрямованого педагогічного супроводу та врахування вікових особливостей розвитку дитини [1; 2; 3].

Психолого-педагогічні дослідження засвідчують, що ефективність формування національних уявлень у дітей старшого дошкільного віку значною мірою залежить від організації освітнього середовища, яке має бути насиченим культурно-історичним змістом і відповідати віковим особливостям розвитку [3; 1]. Важливим є використання ігрових, художньо-естетичних та інтерактивних форм роботи, зокрема народних ігор, казок, театралізованої діяльності, музично-ритмічних вправ, які забезпечують емоційне залучення дітей до процесу пізнання навколишнього світу та сприяють формуванню позитивного ставлення до національних цінностей.

Водночас у процесі виховання доцільно враховувати індивідуальні особливості дітей, їхній життєвий досвід і рівень соціалізації, що дозволяє забезпечити особистісно орієнтований підхід до формування національного світобачення та підвищити ефективність педагогічного впливу.

Молодший шкільний вік, у свою чергу, характеризується переходом до більш усвідомленого сприйняття соціальної дійсності, розвитком логічного мислення, довільної уваги та пам'яті, а також формуванням моральних переконань і почуття відповідальності. У цей період відбувається якісна зміна пізнавальної діяльності дитини, що проявляється у здатності до аналізу, узагальнення та осмислення соціальних явищ, норм і цінностей. Саме на цьому етапі здійснюється систематизація знань про суспільство, державу, національні символи, культурну спадщину та історичне минуле, що сприяє становленню національної самосвідомості [4; 2].

Важливою психолого-педагогічною особливістю цього вікового періоду є підвищення ролі навчальної діяльності як провідного виду діяльності, що

створює умови для цілеспрямованого формування національного світобачення. У процесі навчання діти засвоюють не лише знання, а й соціальні норми, цінності та моделі поведінки, що сприяє розвитку їхньої громадянської позиції та усвідомлення власної належності до українського суспільства [2, с. 78].

Ефективність формування національного світобачення у молодшому шкільному віці значною мірою залежить від використання інтегрованого підходу, який передбачає поєднання змісту різних освітніх галузей, залучення дітей до проєктної, дослідницької та соціально значущої діяльності. Такий підхід забезпечує не лише засвоєння знань, а й формування ціннісного ставлення до національної культури, традицій і державних символів.

Таким чином, молодший шкільний вік є важливим етапом поглиблення та усвідомлення національного світобачення, що потребує цілеспрямованого педагогічного впливу, орієнтованого на поєднання когнітивного, емоційно-ціннісного та діяльнісного компонентів розвитку особистості.

Таким чином, старший дошкільний вік створює необхідне підґрунтя для формування первинних уявлень про національні цінності, культурні традиції та соціальні норми, що мають емоційно-образний характер і закріплюються у досвіді дитини через різні види діяльності. Водночас подальший розвиток цих уявлень потребує їх поглиблення, систематизації та усвідомлення, що стає можливим на наступному етапі освітнього процесу.

Саме тому перехід до молодшого шкільного віку супроводжується якісними змінами у розвитку особистості дитини, які зумовлюють необхідність переорієнтації педагогічного впливу з переважно емоційно-образного на більш когнітивно усвідомлений і діяльнісний рівень формування національного світобачення.

Важливим психолого-педагогічним чинником формування національного світобачення є забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою, що передбачає цілеспрямовану узгодженість змісту, форм і методів освітньо-виховної роботи на різних етапах розвитку дитини. Така наступність забезпечує безперервність процесу формування національної самосвідомості,

сприяє поступовому переходу від емоційно-образного сприйняття соціокультурної реальності до її усвідомленого осмислення та інтеріоризації цінностей.

Узгодженість змістових компонентів освітніх програм, використання адекватних віковим особливостям педагогічних технологій, а також наступність у застосуванні методів і форм виховного впливу сприяють цілісності розвитку особистості та підвищують ефективність освітнього процесу [5, с. 115]. Водночас реалізація принципу наступності передбачає врахування психофізіологічних і соціальних особливостей дітей, забезпечення поступовості у формуванні знань, умінь і ціннісних орієнтацій, що є важливим для гармонійного входження дитини в нове освітнє середовище.

Таким чином, забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою виступає необхідною умовою ефективного формування національного світобачення, оскільки сприяє збереженню логіки розвитку особистості та підсилює виховний потенціал освітнього процесу.

Особливу роль у процесі формування національного світобачення дітей відіграє освітнє середовище, яке має бути змістовно насиченим національно-культурним компонентом і забезпечувати активну взаємодію дитини з соціумом. Таке середовище виступає не лише умовою засвоєння знань, а й простором соціалізації, у межах якого відбувається формування ціннісних орієнтацій, національної ідентичності та громадянської позиції особистості [2; 3].

Психолого-педагогічні дослідження засвідчують, що ефективність освітнього середовища визначається його інтегративним характером, який передбачає поєднання пізнавального, емоційно-ціннісного та діяльнісного компонентів розвитку дитини. У цьому контексті особливого значення набуває використання народознавчого матеріалу, інтегрованих занять, проєктної діяльності, а також залучення дітей до культурних і соціальних практик, що сприяють формуванню уявлень про національну культуру, традиції та соціальні норми поведінки [3; 5].

Водночас освітнє середовище має бути орієнтованим на забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії між педагогом і дитиною, що сприяє розвитку її активності, самостійності та здатності до осмислення соціального досвіду. Залучення дітей до різних видів діяльності, зокрема ігрової, пізнавальної, художньо-творчої та соціально значущої, забезпечує формування цілісного національного світобачення як результату інтеграції знань, почуттів і практичного досвіду [2; 5].

Таким чином, освітнє середовище виступає важливим педагогічним ресурсом формування національного світобачення, який забезпечує гармонійний розвиток особистості дитини та її підготовку до активної участі в суспільному житті [2; 3; 5].

Таблиця 1.

Психолого-педагогічні особливості формування національного світобачення дітей

Віковий етап	Особливості розвитку	Педагогічні підходи
Старший дошкільний вік	Емоційність, образне мислення, наслідування	Ігрові методи, казки, народні традиції
Молодший шкільний вік	Логічне мислення, усвідомлення соціальних норм	Проектна діяльність, інтегроване навчання

Аналіз представлених у таблиці особливостей дозволяє стверджувати, що ефективне формування національного світобачення можливе лише за умови цілеспрямованого врахування вікових та індивідуальних характеристик дітей, а також застосування педагогічно доцільних форм, методів і засобів освітнього впливу. Відповідність змісту і організації освітнього процесу психофізіологічним особливостям розвитку дитини забезпечує поступовість і безперервність формування її ціннісних орієнтацій, національної ідентичності та громадянської свідомості.

Водночас диференційований підхід до організації навчально-виховної діяльності сприяє підвищенню ефективності засвоєння соціокультурного досвіду, розвитку емоційно-ціннісної сфери та активізації пізнавальної

діяльності дітей. Це дозволяє забезпечити гармонійне поєднання когнітивного, емоційного та поведінкового компонентів у структурі національного світобачення, що є необхідною умовою становлення цілісної особистості.

Таким чином, використання адекватних віковим особливостям педагогічних підходів виступає важливим чинником підвищення результативності формування національного світобачення дітей на різних етапах їхнього розвитку.

Отже, формування національного світобачення дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку постає як складний, багатокомпонентний і цілеспрямований процес, що передбачає взаємодію когнітивного, емоційно-ціннісного та діяльнісного компонентів розвитку особистості. Його ефективність значною мірою залежить від організації педагогічно доцільного освітнього середовища, забезпечення наступності між різними рівнями освіти, а також впровадження сучасних педагогічних технологій і методів, адекватних віковим особливостям дітей [2; 5].

Установлено, що реалізація зазначених підходів сприяє не лише засвоєнню дітьми знань про національну культуру, традиції та соціальні норми, а й формуванню стійких ціннісних орієнтацій, розвитку громадянської свідомості та почуття належності до українського народу. Це забезпечує становлення гармонійно розвиненої особистості, здатної до усвідомлення власної національної ідентичності, активної участі в суспільному житті та відповідального ставлення до збереження культурної спадщини [2; 7].

Таким чином, формування національного світобачення на ранніх етапах онтогенезу виступає важливою передумовою подальшого розвитку громадянської компетентності особистості та її успішної соціалізації в сучасному суспільстві.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у розробленні та експериментальній перевірці інноваційних моделей формування національного світобачення дітей, зокрема в умовах цифровізації освітнього середовища, а

також у поглибленні міждисциплінарних підходів до забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою [5; 7].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. Київ : Либідь, 2003. 848 с.
2. Коваль Л. В. Національно-патріотичне виховання студентської молоді в сучасних умовах. Київ : Педагогічна думка, 2020. 256 с.
3. Побірченко Н. С., Степаненко М. І. Патріотичне виховання у системі вищої освіти: інноваційні практики. Полтава : ПНПУ, 2021. 220 с.
4. Медведєва О. Р. Формування творчих умінь студентів у позааудиторній виховній роботі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / О. Р. Медведєва. Харків, 2008. 19 с.
5. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : затв. наказом Міністерства освіти і науки України № 641 від 16.06.2015 (зі змінами).
6. Стратегія національно-патріотичного виховання на 2020–2025 роки : затв. Указом Президента України № 286/2019 від 18.05.2019.

AMERICAN-UKRAINIAN FORUM OF SCIENCE AND EDUCATION

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

April 13-15, 2026

New York, USA

Editor
Soloviov O. V.

*M.Sc.Ed., M.P.A., Hon. PhD, Academic Advisor,
Head of the European Union Research Department,
Ukrainian Institute of Scientific Strategies*

E-mail: journal@naukainfo.com

Publisher website: <https://www.naukainfo.com>

The editorial board reserves the right to edit and shorten materials. The opinions of the authors may not always coincide with the viewpoint of the editorial board and publisher. Authors bear full responsibility for the published material (for the accuracy of facts, quotes, personal names, geographic names and other information).

This edition was approved for publication on April 29, 2026.

Published in A4 format online on website: <https://naukainfo.com/conference?id=114>

Publisher: Sole proprietor Soloviov O. V. Certificate of registration in the State Register of Publishers, Manufacturers, and Distributors of Publishing Products series DK № 8227, dated April 23, 2025.